

gaaer ind paa en Lov, hvis Udførelses Mulighed maa være uklar; hvis naturlige Følger maa vække Frygt, saavel for vor Selvstændighed, som for vor Frihed. Kunde man paa-vise os Ulemper ved at udsætte denne Sag, som kunde opveie de paaviste Farer, da var det en anden Sag. Men dette har man ikke gjort. Finansministeren har, under Sagens første Behandling, erklæret, at han ved Udsættelsen tabte eet Aar. Men denne Tid vil for største Dele medgaae, naar Stænderne skulle høres over Sagen, og Underhandlingerne angaaende Enclaverne føres til Ende, forinden Loven bringes til Udførelse. Hensyn til Udlandet kunne vi heller ikke tillægge nogen Betydning i dette Tilfælde. Saavidt er det dog ikke kommet, at vor Regjering ikke blot skulde være nødsaget til at indpode fremmede Tanker i vore Love, men endog skulde være bunden med Hensyn til Tid, Omstændigheder og Udførelsesmaade. Rigsdagen har vist, at den ingen Tilbøielighed har til at modsætte sig, hvad den betragter som en nødvendig Følge af vor vanskelige Stilling; men den maa forbeholde sig Frihed til at skjelne mellem hvad der er nødvendigt, og hvad der til en given Tid er det bestaaende Ministeriums tilfældige Anskuelse. Naar Rigsdagen, ved at forberede Toldordenen, viser, at den vil fremme og ikke lægge Hindringer i Veien for denne Sag, har den maaft gjort mere for den, end dersom den blindt antog en Lov, om hvis heldige Gjennemførelse den maa have store Tvivl. Og gjorde den det Sidste, vilde den krænke sin Værdighed og svigte sin Pligt mod det Folk, den repræsenterer, ved at føre Riget ind i en Tilstand, som vilde være lige farlig i dens første Begyndelse og under den senere Udvikling.

Forffjellen mellem Regjeringens og vor Tanke vilde vi forsøge at sammenfatte i faa Ord:

Regjeringen vil først fremkalde Enigheden i vigtige Dele af Lovgivningen og Bestyrelsen, før end et Fællesorgan er kaldt tillive. Den lader Organisationens Consequenser gaae forud for denne selv. For Diebliffet er det navnlig igjennem Told- og Hærenheden, at den arbejder i saadan Retning.

Vi derimod søge at lade Betingelsen gaae

forud for det Betingede. Vi stille, og vi troe i faa Henseende at støtte os paa Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, Fællesforsamlingen i Spidsen og fordre at see den iltsve, forinden vi tage dens Consequenser. Vi frygte for, ved at gaae den modsatte Vej, at vi enten kunne blive nødsagede til at tage Fællesforsamlingen, i hvilken som helst Skikkelse man maatte byde os den, eller at et saadant Organs Danselse kunde blive udfat til en fjern Fremtid, saaat Absolutismen vedblev paa Statsstyrelsens Toppunkt, medens de enkelte Landsdele hver for sig søgte at trække Magt og Selvstændighed til sig, for tilsidst enten at bukke under for Absolutismen eller sprænge selve Staten.

Medundertegnede Monrad antager, at de ovenfor udviklede Betænkkeligheder vilde tabe væsentlig deres Betydning, dersom Toldforbindelsen med Holsten vedtoges for et bestemt Aarmaal, saaledes at den efter Udløbet af dette Aarmaal kun kunde holdes i Kraft ved ny Lov. Da imidlertid denne Anskuelse ikke har vundet Bisfald hos noget andet Medlem af Udvalget, og da derhos Finansministeren har erklæret, ikke at kunne billige noget i den antydede Retning gaaende Forslag, saa har jeg anseet det for frugtesløst at forsøge paa at gennemføre min Mening, og maa derfor under disse Omstændigheder slutte mig til Flertallet.

Som allerede antydet, gaae vi derimod viligt ind paa den Deel af den forelagte Lov, som skal forberede Toldgrændsens Ophevelse, medens det overlades en tilkommende lovgivende Magt, alle Forhold vel overveiede, at tage en endelig Beslutning i denne Sag. Her forudsættes naturligvis, at Loven, saaledes som den vedtages af Konge og Rigsdag, gjøres gjældende i Slesvig. Vi anerkjende, at det var et forstandigt Maal, som allerede Forordningen 1ste Mai 1838 har sat sig, at arbejde hen til et fælles Toldsystem for det hele Monarchi. Denne Udvikling blev afbrudt ved Krigen og dens Følger, og Holsten blev indtil videre erklæret som fremmed Land i Toldfagets Lov 22de December 1850 § 4).